

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Non dubia debet esse in Irregularitatem incursio. Caput V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

a *Libri in Decal. c. 2. §. 10. n. 12.*

b *Castrop. d. disp. 6. de Cen. p. 6. n. 3.*

nunquam incuratur ab ignorante illam, ut eadem prima sententia docet, nos alibi a sustinimus, neque hæc incurretur.

12. Ad præcipua argumenta, quæ adversus hanc tertiam sententiam afferri solent sic respondet Castropalaus. *b Non est inconueniens, quod multi ab hac poena in foro conscientia excusentur, sicuti excusantur à censuris, cum in eo foro adversus legem Ecclesiasticam complete non delinquant, ignorando poenam extraordinariam, sub qua lex lata est. Neque item est inconueniens, quod iudex ignorans suo facto Irregularitatem adnecti, cum contrahat, non tamen eam contrahat Homicida ignorans Irregularitatem suo delicto adnecti, quia Irregularitas iudicis, non in poenam, sed ob leuitiam posita est: ac homicida, tum ob leuitiam, tum in poenam delicti (sive copulative) Irregularitas inducitur, quæ Irregularitas grauior est, & difficultior dispensationi, ac proinde non est mirum, ut cognitionem legi eam indicentia exposulet.*

13. Ex his tribus sententiis prima, & secunda probabiles sunt. Tertiam ægre in praxim deducere, an autem sit probabilis, alii statuunt.

14. Sed iam superest explicare distinctus, cur numero septimo noluerim admittere contra Merollam, in Homicidio iniusto esse imbibitam Irregularitatem ex defectu lenitatis, atque adeo noluerim admittere, de hac peti solere, & debere dispensationem, quando quis ignorans, homicidio esse adnexam poenam Irregularitatis, aliquem interfecit?

15. Respondeo, rationes inter cæteras, has esse posse. Primo, quia id contra praxim est, cum petentis dispensationem; tum illam concedentis, nunquam enim peti, vel concedi solet dispensatio homicidii iniusti, nisi sub forma Irregularitatis ex delicto. Et patet, quia Irregularitatem ex defectu, alii à summo Pontifice, si e aliquorum sententia vera est, possunt dispensare, at hæc orta ex Homicidio iniusto semper petitur, & conceditur à summo Pontifice.

16. Secundo, quia petens hanc dispensationem ab eodem ipso Pontifice, satis esset; si exponeret, se esse Irregularitatem ex defectu lenitatis quia iam Merolla dicit, in casu ignorantie hanc solam incurri, non vero illam ex delicto: quod certe nullus, satis esse concedet.

17. Tertio, quia eiusmodi ignorans saltem haberet hoc notabile commodum, ut posset petere dispensationem suæ Irregularitatis, quæ solum est ex defectu, ab aliis, quam à Pontifice,

si, ut diximus, alii hanc Irregularitatem dispensare valent.

18. Quarto, quia, si vera esset hæc Merolla doctrina, is, qui cum scientia Irregularitatis aliquem occidit iniuste, in duas Irregularitates incurret, alteram ex delicto, alteram ex defectu, & quidem separabiles, quia, quando non adest dicta scientia, sola remanet illa ex defectu: at Doctores unam agnoscunt, licet grauiorem, ut modo numero 12. dixit Castropalaus.

19. Quinto denique, Hodie, ut infra a videbimus, probabilissimum est, Irregularitatem ex defectu lenitatis non incurri, nisi à Ministris Iustitiæ, & à Militibus in bello iusto; Ergo non incurritur ab iniuste occidente: si ergo is ignorans, effugit (Merollafatente) Irregularitatem ex delicto, nullo modo ex hac probabilissima sententia subicietur Irregularitati ex defectu lenitatis, quia is non occidit, ut Minister Iustitiæ, vel, ut Miles, &c.

CAPUT V.

§. UNICUS.

Non dubia debet esse in Irregularitatem incurso.

1. RECOLE Primo, dubium vel posse esse circa factum, vel circa Jus Dubitas v.g. an occideris habes dubium facti, quamvis certus sis, occisioni de Jure annexam esse Irregularitatem. Dubitas, an amputans alicui mamillam evadas Irregularis? habes dubium Juris, licet certus sis, te mamillam alicui mutilasse.

2. RECOLE Secundo. Dubium aliud esse negativum, aliud positivum. Si enim intellectus sit omnino anceps, nullamque rationem, saltem probabilem, habeat, per quam inclinet ad aliquam partem, dicitur dubium, & quidem negativum. Si vero rationem aliquam alicujus momenti habeat, per quam assentiatur alicui parti, dicitur probabilitas, & ab aliquibus vocatur, sed certe improprè, dubium positivum. Si denique adsint rationes alicujus ponderis pro utraque parte, utraque erit probabilis, ut fuse explicuimus l. i. in Decal. c. 1. §. 1.

3. His in memoriam redactis, quaestio percellbris est, An dubium negativum de Irregularitate, siue circa Jus, siue circa factum, inducat Irregularitatem, nam quid dicendum sit in dubio possi-

c *Multi a qua Pasg Cen. 3. q. 2. 20.*

positivo, seu probabiliter, mox tangam num. 17 & distinctius nu. 23.

4. Porro valde defudarunt in hac quaestione Doctorum ingenia, sudorisque causam dederunt Jura, quae alicubi condemnare videntur Irregularitatis, sic dubitantem, alicubi penitus liberare; Nam Clemens III. a cum Innocentio item III. b statuit in dubio unumquemque censendum esse Irregularem, quia in dubiis, aut tunc semper pars est eligenda. Bonifacius vero VIII. c vel statuit, vel tanquam indubitatum supponit, nullam incurri Irregularitatem, quae expresso Jure non fuerit inducta, sed quando adest dubium de facto, vel de Jure, Irregularitas non est expresso Jure inducta; ergo tunc Irregularitas non incurritur.

5. Nos ergo varias, & quidem difficiles horum Pontificum reconciliationes a Doctoribus excogitatas ultro praemittentes, facilem conciliandi Pontifices viam inuenimus. Sed prius conclusionem sequentem statuamus.

6. Solum, in dubio a facti homicidii injusti, debent se tenere Fideles Irregulares: in aliis vero quibuscumque dubiis, siue juris, siue facti, praeter dictum homicidium, se Irregulares tenere, nequaquam astringuntur. Quare, si dubitas in aliis materiis, an v.g. Haereticus fueris, an rebaptizari te permiseris, &c. quod est dubium de facto circa alias materias ab homicidio, non eris Irregularis.

Idem dic de dubio Juris circa materiam ejusdem homicidii, vel circa quascunque alias ab homicidio, ut ex Corollariis mox ponendis distinctius habebis, atque haec in utroque foro (Secundo Gibalinus cum aliis puter, solum procedere in foro interno.) Ratio hujus conclusionis est, quia illa sic declarata colligitur clare, ut mox videbimus ex Sacris Textibus, quos citavimus num. 4.

7. Hac conclusione praehabita, sic conciliantur praedicti Pontifices, Clemens, & Innocentius, novum jus condendo, decernunt, in dubio facti de homicidio injusto hominem esse in utroque foro Irregularem, Bonifacius vero, qui fuit post Clementem, & Innocentium, dicit quidem, in aliis dubiis, hominem non esse irregularem, sed supponit, esse Irregularem in dubio facti de praedicto homicidio.

Cum enim ipse solum dicat, nullam Irregularitatem incurri, nisi ea sit expressa in Jure; in Jure autem non sit expressa pro aliis dubiis, sed solum per dictum Clementem & Innocentium

pro dubio facti homicidii injusti, ideo clare colligitur a Bonifacio supponi Irregularitatem in dubio facti homicidii injusti, non vero in dubiis caeteris.

8. Quod autem Clemens, & Innocentius novum jus condiderint, recte tradit Joan. a Praepositus, quia aliud antiquum jus id decernens antea non aderat. Et nota, quando ipsi dicunt in dubiis tutiorem partem esse eligendam, unde inferunt, in dubio facti homicidii debere, se hominem gerere, ut Irregularem, non definiisse in omnibus casibus in dubio debere eligi partem tutiorem; solum enim ipsi, moti ex hoc principio (quod certe non raro solum est de consilio) recte poterunt praecipere, & definire, in materia facti homicidii, eam esse servandam.

9. Quaes hic denique. An Irregularis ex dubio facti homicidii injusti debeat, se tenere pro tali, quoad omnes effectus Irregularitatis?

Respondedo. Certè probabile est, ut solum huic non liceat suscipere Ordines, nec Ordines exercere. Nam quoad alium illum effectum de privatione Beneficiorum, & multo magis quoad alias poenas illi delicto annexas, hunc non esse censendum Irregularem, notat b Abbas, & confirmat cum Suario, & Sanchez Castropalaus c

Colligimus ex dictis, quid sentiendum in quibusdam dubiis peculiaribus?

In dubio de Mutilatione.

10. Ex dictis probabile mihi sit Primo, per mutilationem quomodocunque dubiam, quavis injustam, non a incurri Irregularitatem. Quare, si quis sit dubius, siue de facto, an membrum alteri mutilaverit, siue de Jure, an tali mutilationi, v.g. mamillae, annexa sit in Jure Irregularitas (de quibus inferius distincte agetur) si, inquam, sit dubius, nulla afficietur Irregularitate. Ratio est, quia, nec in Jure Clementis, & Innocentii, ut vidimus, nec in alio aliquo Jure sit de mutilatione dubia expressa mentio, sed solum de dubio homicidio, mutilatio autem homicidii nequaquam est.

In dubio de Consilio.

11. Probabile sit Secundo, eum, qui est quomodocunque dubius (sane post debitam diligentiam, ut alibi dictum est) de homicidio etiam inju-

a Io. Praep. 9. de Irregul. du. 8. n. 69.

b Abbas in c. significasti de hom. c Castrop. d. 6. de scilicet. p. 3. n. 8. d Sanc. in Decal. l. 1. c.

10. n. 49. Bonas. de cens. d. 7. q. 1. p. 5. n. 4. Dian. p. 3.

tr. 7. r. 72. Merolla T. l. d. 3. num. 252. c. in resimili. Suar. de c. d. d. 40. sect. 6. n. 1. Cast. cum aliis de Cons. d. 6. p. 3. n. 10. quicquid dicat Henr. l. 14. n. 3. n. 4.

injusto, an, inquam, illud ex suo consilio fuerit commissum, non esse irregularem. Cum enim valde differant, homicidium committere, & ad homicidium consilium dare, Irregularitas, quæ imposita est homicidæ dubio, valde probabiliter non extenditur ad dantem suum consilium, qui dans sit dubius, an per suum consilium concurrerit ad homicidium, ita docet Gibalinus. a licet contrarium ego docuerim b alibi, sed certè nunc re perpensa, utrumque esse probabile, video.

a Gibal. c. 4. de Irreg. q. a. n. 32. c. sans Prap. Sanc. Rodrig. Vide etiam de his Dian. p. 11. tr. 6. ref. 24. §. 42. b L. 1. in Dec. c. 3. §. 7. V. Irreg. c. l. e. V. D. a. num. secum.

12. Admoneo tamen (ut loco cit. in simili dixi) difficile esse, te dubitare posse, an tuum consilium concurrerit ad dictum homicidium, cum enim ex communiter contingentibus sciamus, consilium regulariter operari, & concurrere ad effectum, ad quem datur, ideo regulariter non eris dubius, sed moraliter certus de tuo concursu ad homicidium, & consequenter de Irregularitate à te contracta.

13. Quando ergo Primo, certus sum, te occidisse inimicum, & item certus, me tibi consilium, de eo occidendo, dedisse, sed dubius sum, an tu illum occideris motus ex meo, an ex alio, vel ex tua voluntate.

Secundo, quando certus sum, me tibi consilium dedisse, & item te ex meo consilio per mortem tentasse homicidium, sed dubius sum, an is verè occisus fuerit, an potius ex inflicto à te vulnere convaluerit.

Tertio, quando certus sum, me consilium tibi dedisse, teque homicidium ex meo consilio attentasse, sed dubius sum, an homo perierit ex vulnere à te inflicto, an ex alia causa. Quando, inquam, hæc ita se habent, ego ex probabili hac sententia liber sum ab Irregularitate, quia in his omnibus est dubium, an ego moraliter ad homicidium concurrerim, Præter Gibalinum citatum lege d alios.

d Th. Sanc. l. 1. matr. d. 9. n. 2. Ioan. Sanc. d. 4. 2. n. 14. Mevolla l. 1. d. 3. c. 3. nu. 451. Azor. p. p. l. 2. c. 17. Suar. de Cens. d. 40. scilicet, 3. n. 10.

In dubio de Occisione justa.

14. Probabile sit mihi Tertio, illum, qui quomodocunque dubius est, an aliquem occiderit in casibus occisionis justæ, quales sunt occisiones, quæ sunt à Ministris Justitiæ, & Militibus in Bello justo, ut infra explicabitur, non esse irregularem. Ratio est modo indicata, quia jura Clementis, & Innocentii solum condemnant Irregularitatis dubitantem de homicidio absolute prolato, nihil de occisione justa; hæc enim in jure non venit sub nomine homicidii, sub

quo solum venit occisio injusta. Adde prædicta jura ex contextu, & modo loquendi clare loqui de sola occisione injusta.

15. Objicies in C. *Petitio de Homicidio* infligitur Irregularitas ei, qui dubitat in facto occisionis justæ: ergo est falsum, quod numero præcedenti dictum est, non infligi. Hæc sunt verba Textus.

Petitio tua continebat, quod cum inimici Dominica Crucis Castrum intrassissent, ex euntibus inde habitatoribus, tam Clericis, quam Laicis, contra eos, ac invicem confligentibus, hinc inde occisi quamplurimi extiterunt. Unde cum pro eo, quod aliquos percussisti, Irregularitatem mitius incurrisse; mandamus, quatenus, si de interfectione cuiusquam in illo consilio tua conscientia te remordet, ministerio altaris abstinere reverenter, cum sit consultus, in ejusmodi dubio abstinere, quam temere celebrare.

Notetur illud (in hujusmodi dubio.)

16. Respondeo, Fateor, Textum esse difficilem. Sed, quia non est clara expressio Irregularitatis, non esse timendum. Dico enim, hic Pontificem non loqui de dubio negativo, sed de probabilitate, quam dubium positivum ab aliquibus appellari modo num. 2. vidimus: qua certè posita, incurritur Irregularitas. Quod autem de hac loquatur Pontifex, patet, Primo, quia in ejusmodi militari consilio, in quo ipse, qui petit dispensationem, dicit, se aliquos percussisse, non est dubium, sed valde probabile, occisionem fuisse subsecutam. Secundo, quia idem significatur verbis illis Pontificis (si de interfectione cuiusquam tua conscientia te remordet.) Tertio, quia, quando Pontifex dicit (in hujusmodi dubio) significat, se loqui de dubio; quod propositum fuerat, at hæc fuit dubium positivum, ut dictum est. Hanc explicationem allati Textus me docuit P. Martinus Prates, a & illam, ut expeditiorem merito sequor, omittens aliam, quam affert Metolla, & b aliam, quam Sanchez. c quas, si lubet, apud eosdem vide.

17. Quod diximus (id est, esse te Irregularem, si probabiliter judices, te aliquem occidisse, tum in occisione justa, tum in injusta) puto, esse certum, quando probabile est te occidisse, & b Martell. d. 1. dubium negativum, te non occidisse, id est, c Sanc. d. 1. quando nullam rationem probabilem habes, in Decal. unde colligas, te non occidisse, ut fuit in casu mo-

a Prap. b Azor. c Dian. d. 1. e. 2. f. 3. g. 4. h. 5. i. 6. j. 7. k. 8. l. 9. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. aa. ab. ac. ad. ae. af. ag. ah. ai. aj. ak. al. am. an. ao. ap. aq. ar. as. at. au. av. aw. ax. ay. az. ba. bb. bc. bd. be. bf. bg. bh. bi. bj. bk. bl. bm. bn. bo. bp. bq. br. bs. bt. bu. bv. bw. bx. by. bz. ca. cb. cc. cd. ce. cf. cg. ch. ci. cj. ck. cl. cm. cn. co. cp. cq. cr. cs. ct. cu. cv. cw. cx. cy. cz. da. db. dc. dd. de. df. dg. dh. di. dj. dk. dl. dm. dn. do. dp. dq. dr. ds. dt. du. dv. dw. dx. dy. dz. ea. eb. ec. ed. ee. ef. eg. eh. ei. ej. ek. el. em. en. eo. ep. eq. er. es. et. eu. ev. ew. ex. ey. ez. fa. fb. fc. fd. fe. ff. fg. fh. fi. fj. fk. fl. fm. fn. fo. fp. fq. fr. fs. ft. fu. fv. fw. fx. fy. fz. ga. gb. gc. gd. ge. gf. gg. gh. gi. gj. gk. gl. gm. gn. go. gp. gq. gr. gs. gt. gu. gv. gw. gx. gy. gz. ha. hb. hc. hd. he. hf. hg. hh. hi. hj. hk. hl. hm. hn. ho. hp. hq. hr. hs. ht. hu. hv. hw. hx. hy. hz. ia. ib. ic. id. ie. if. ig. ih. ii. ij. ik. il. im. in. io. ip. iq. ir. is. it. iu. iv. iw. ix. iy. iz. ja. jb. jc. jd. je. jf. jg. jh. ji. jj. jk. jl. jm. jn. jo. jp. jq. jr. js. jt. ju. jv. jw. jx. jy. jz. ka. kb. kc. kd. ke. kf. kg. kh. ki. kj. kk. kl. km. kn. ko. kp. kq. kr. ks. kt. ku. kv. kw. kx. ky. kz. la. lb. lc. ld. le. lf. lg. lh. li. lj. lk. ll. lm. ln. lo. lp. lq. lr. ls. lt. lu. lv. lw. lx. ly. lz. ma. mb. mc. md. me. mf. mg. mh. mi. mj. mk. ml. mm. mn. mo. mp. mq. mr. ms. mt. mu. mv. mw. mx. my. mz. na. nb. nc. nd. ne. nf. ng. nh. ni. nj. nk. nl. nm. nn. no. np. nq. nr. ns. nt. nu. nv. nw. nx. ny. nz. oa. ob. oc. od. oe. of. og. oh. oi. oj. ok. ol. om. on. oo. op. oq. or. os. ot. ou. ov. ow. ox. oy. oz. pa. pb. pc. pd. pe. pf. pg. ph. pi. pj. pk. pl. pm. pn. po. pp. pq. pr. ps. pt. pu. pv. pw. px. py. pz. qa. qb. qc. qd. qe. qf. qg. qh. qi. qj. qk. ql. qm. qn. qo. qp. qq. qr. qs. qt. qu. qv. qw. qx. qy. qz. ra. rb. rc. rd. re. rf. rg. rh. ri. rj. rk. rl. rm. rn. ro. rp. rq. rr. rs. rt. ru. rv. rw. rx. ry. rz. sa. sb. sc. sd. se. sf. sg. sh. si. sj. sk. sl. sm. sn. so. sp. sq. sr. ss. st. su. sv. sw. sx. sy. sz. ta. tb. tc. td. te. tf. tg. th. ti. tj. tk. tl. tm. tn. to. tp. tq. tr. ts. tt. tu. tv. tw. tx. ty. tz. ua. ub. uc. ud. ue. uf. ug. uh. ui. uj. uk. ul. um. un. uo. up. uq. ur. us. ut. uu. uv. uw. ux. uy. uz. va. vb. vc. vd. ve. vf. vg. vh. vi. vj. vk. vl. vm. vn. vo. vp. vq. vr. vs. vt. vu. vv. vw. vx. vy. vz. wa. wb. wc. wd. we. wf. wg. wh. wi. wj. wk. wl. wm. wn. wo. wp. wq. wr. ws. wt. wu. wv. ww. wx. wy. wz. xa. xb. xc. xd. xe. xf. xg. xh. xi. xj. xk. xl. xm. xn. xo. xp. xq. xr. xs. xt. xu. xv. xw. xx. xy. xz. ya. yb. yc. yd. ye. yf. yg. yh. yi. yj. yk. yl. ym. yn. yo. yp. yq. yr. ys. yt. yu. yv. yw. yx. yy. yz. za. zb. zc. zd. ze. zf. zg. zh. zi. zj. zk. zl. zm. zn. zo. zp. zq. zr. zs. zt. zu. zv. zw. zx. zy. zz.

modo allato ex c. *positio*. Ratio est, quia tunc prudenter apparet ratio incurfus in Irregularitatem, & non apparet evasionis ratio. Quod si probabiles rationes habes, quod occideris, & probabiles item, quod non occideris, an utramque partem possis tuto sequi, dicam mox n. 32.

In dubio de Abortu.

18. Probabile sit Quarto, Dubitantem, an foetus fuerit animatus, in cuius abortum sua opera quis cooperatus fuit, non debere se censere Irregularem, quia cum non constet de corpore delicti, hoc est foetu animato occiso, homicidium, de quo loquuntur praedicta jura, non praesumitur adesse.

19. Verum possit aliquis, huic probabilitati se opponere. Primo quia sequeretur occidentem Monstrum, de quo dubitatur, utrum sit homo, an brutum, non fore Irregularem, cum tamen ab Ecclesia praesumatur homo, nam propterea baptizari illud, jubet sub conditione.

20. Secundo, quia Sixtus Quintus damnat irregularitatis procurantes foetus ejectionem, quam vis inanimis. Ergo multo magis, si sub dubio est foetus animatus.

21. Tertio, quia qui dubitat, de facto homicidii injusti ex supradictis est Irregularis, at hic dubitat, an commiserit, homicidium injustum.

22. Respondeo ad Primum concedendo sequelam, nam etiam ibi non apparet, homicidium esse sequutum. Pia autem Mater Ecclesia ob favorem animae fortè ibi existentem, illud sub conditione baptizatur: at Irregularitas odium est, non favor.

23. Ad secundum. Ejusmodi Sixti constitutionem moderatam fuisse à Gregorio XIV. quis est, qui nesciat.

24. Ad Tertium. Aio, ex supradictis illum solum esse Irregularem, qui, cum certa sit hominis mors, ipse dubitat, an ad illam cooperatus sit. Recole factum, quod enarratur C. *Positio de homicidio, ut modo n. 15.* vidimus, ibi enim dicitur (hinc inde occisi quamplurimi extiterunt.) Ecce mortem certam subiecutam (& deinde additur) unde pro eo, quod aliquos percussisti, &c. Ecce percussorem. Quare dubitatur, an ab ipsa fuerit dicta mors subiecuta, at in casu nostro non est certum mortem fuisse consecutam, quia non est certum de vita hujus foetus.

Aligua ad dubiam Irregularitatem peritientia declarantur.

25. Inquires Primo. Cum certum sit, statim, atque dubium exoritur, obligari nos ad indagandam rei veritatem, qua per moralem diligentiam indagata, & non inventa, tunc demum rem esse dubiam pronuntiandum, Inquires, inquam qua ratione in negotio Irregularitatis veritatem indagabo?

26. Respondeo. Profecto rationum, & circumstantiarum momenta expendendo, & praecipue peritos consulendo. In quibus, si unus ceteris Imperitioribus antecellat, illius sententiae acquiescito, multo magis, si qui sunt alii, idem consument. Quod si alicubi unus tantum reperitur v.g. Medicus non imperitus, qui possit edocere, an ex tuo vulnere secuta sit mors à te vulnerati, nec alii alibi existentes consuli possint, illi uni pareas; praesertim enim tunc prudenter dubium deponis.

27. Dum praedicta indagatio fit; an possis te, ut liberum Irregularitate gerere, colligi potest ex doctrina, quam in simili tradidi *lib. 2. in Decal. c. 3. §. 7. V. Matr. n. 4.*

28. Inquires in hunc modum Secundo. Celebravi cum dubio, an excommunicatione, vel simili censura innodatus id fecerim, neglecta diligentia indagandi veritatem, unde certo peccavi. Deinde Religione tactus, omni quo potui studio, veritatem inquirens, neminem inveniri, qui dubium, sive adversum me, sive pro me depellere potuerit, debeone deinceps, ut Irregularem me gerere, quandoquidem celebranti cum excommunicatione Irregularitatem esse annexam; mox dicemus?

29. Respondeo. Ita probabile esse docet Suar. a quia possessio mala fide inchoata nil juvat possidentem. Sed puto probabilius, b te solum peccasse, non autem te debere gerere, ut Irregularem. Ratio est, quia peccatum committitur quidem ab operante per malam fidem: ac Irregularitas, nisi à jure inducatur, ex nulla mala fide contrahi potest. Si ergo tu, modo dicto, celebrans dubius tunc fuisti de censura, dubia etiam fuit incurfus in Irregularitatem, atque adeo nulla, quia solum in facto homicidii injusti Irregularitas incurtitur à dubitante. Et certe Suar. qui est in opposita sententia, nostram tamen approbasse in simili, loquendo de oppositis; videtur. Fateor, inquit, *expositum, quia mala fide suscepti Ordines, posse etiam excusa.*

a Suar. de
Cens. d. 40
b te solum
peccasse. ut
Suar. p. 2.
c. 8. d. unic
p. 5. n. 169.
b D. vac. de
Cens. d. 7.
q. 10. p. 5. n. 5.
Sanc. l. 1. in
Decal. c. 10
n. 45.
c Suar. d.
p. 1. de cens.
se. 4. n. 4.
cusa.

De Effectibus Irregularitatis.

cusari, quamvis ab initio mala fide sit ordinatus, deponendo scilicet illam fidem, & conformando se opinioni probabili dicenti, expositos non se debere, ut illegitimos habere, atque adeo, nec, ut expulsos ab Ordinum susceptione.

30. Inquires Tertio, sic: Dubito, an per legem Canonicam constituta sit pro hac actione Irregularitas, undè evolvo ejus juris dispositiones; nihil tamen certi reperio, judicabo ne esse constitutam?

Respondeo, Immo judicare debes, constitutam esse profus nullam, ex toties decantato Textu, per quem expressa debet esse in jure Irregularitas. Ex qua doctrina idem dic, si inveniatis in jure aliquam dispositionem, quæ ambiguit, ac dubie Irregularitatem imponat, adhuc enim jus non est certum, & expressum. Quid si probabiliter? Id jam universaliter subdo.

31. Inquires enim sic Quarto, Habeo probabiles rationes circa jus, vel circa factum, quæ me de Irregularitate condemnant, probabiles item, quæ me liberant, cui parti adhærebō securus?

32. Respondeo, cui mavis, etiam si altera sit probabilior, quia probabilitatem sequendo, semper prudenter te geris.

33. Illud universaliter alibi b admonui, & nunc in Irregularitate moneo cum Cajetano, e Si enim probabilitas contra te ita validis rationibus vallatur, ut opposita, quæ alias probabilis apparebat, à sua tenui illa probabilitate deiciatur, te Irregularem pronuntiato: siquidem tanta probabilitas unius partis, quamvis non evidentibus, sed probabilibus rationibus instructa, dicitur, & est certitudo moralis, quia in rebus moralibus majorem certitudinem, quam illam magnam probabilitatem, expectare non possumus cum nulla fere veritas sit tam constans, & clara in hominibus, ut aliquid contra illam asserri non possit. Et ex alia parte modica illa probabilitas, quæ alias prudentem assensum à nobis extorquere poterat, ita nunc vincitur, & opprimitur, ceu parva candela à Clarissimo Sole, ut nequeat amplius vocari, & esse proxima. seu practice probabilitas unius partis nequeat intellectus prudenter inclinari ad partem aliam, quæ apparet, tam modicæ veritatis.

a Sant. l. l. in Dec. c. 10. n. 32. & alii passim.

b L. l. in Decal. c. 3. §. 3. n. 11. c Cajet. in summ. V. Opinio.

1. Irregularitas absolute, & totaliter accepta tres effectus parit, Primo, impedit hominē à suscipiendis Ordinibus, atque hic est effectus illius primarius. Secundo, impedit ab Ordinum usu. Tertio, à Beneficiis, & Ecclesiastica Jurisdictione, ut patet ex dictis c. 1. Irregularitatem non privare Clericum Privilegiis Clericorum scimus omnes, & mox a dicam distinctius, & quoad privilegium ferendi habitum Clericalem. Vide b Tancr. docentem contra Sanchez, eo non privari, si non sit bigamus,

2. Dixi (absolute, & totaliter) nam de Irregularitate impropria, & secundum quid, quæ aliquem tantum effectum gignit, vel pro tempore non perpetuo, dicitur in decursu tractationis: Eiusmodi est Irregularitas ex defectu ætatis, quæ perpetua non est, ejusmodi est illa ex defectu Sanitatis, quæ item cessat, infirmitate cessante, ejusmodi est illa, quæ aliquando supervenit Sacerdoti impediens ex parte Ordinum usum, ut, si Sacerdos fiat mancus, vel cæcus, poterit enim audire Confessiones, quamvis celebrare non possit, &c. De integra ergo Irregularitate loquendo, discurramus per prædictos tres effectus separatim.

§. PRIMUS.

Irregularitas impedit Ordinum susceptionem.

1. Qui, cum Irregularis sit, Ordines quoscunque recipit, e peccat mortaliter, sed valide d ordinatur, nec e aliam Censuram, vel Irregularitatem aliam contrahit. Quod peccat graviter, etiā suscipiendo Minores, s patet, quia sic operatur contra grave præceptum. Quod valide ordinetur, item patet, quia, si habeat quæ ex Instituto Christi requiruntur ad Ordinum valorem, non potest, quoad illum valorem, impediri ab Ecclesia, Quod denique nullam aliam censuram contrahat, indè probatur, quia in nullo jure apparet, contra Irregularem Ordines suscipientem fulminari censuram, vel aliam Irregularitatem.

2. Hinc sequitur, ad liberandum omnimodo ejusmodi Irregularem, qui Ordines cum Irregularitate suscepit, sufficere si dispensetur in ipsa

a Max. g. l. n. 1. b Tancr. l. p. 11. §. qu. mor. 32.

c Val. 4. d. 7. q. 1. §. 2. Suer. de

Cens. de 40. §. 2. n. 2. Graff. de l. 4. c. 27. n. 6. p. 1. Suer. de Cens. l. 6. c. 2. n. 26. §. c. 10. n. 38.

d Suer. l. 4. c. 27. n. 2. de Cens. l. 6. c. 2. n. 26. §. c. 10. n. 38.

e Suer. l. 4. c. 27. n. 2. de Cens. l. 6. c. 2. n. 26. §. c. 10. n. 38.